

Februar 2016

Læring i Skolen

Handleguide v/bekymrende fravær fra skolen

Niels Espes Vej 8
8722 Hedensted T:
7975 5000
www.hedensted.dk

Bekymrende fravær

Formål

For at forhindre længerevarende fravær hos elever i folkeskolen er det vigtigt med en koordineret indsats mellem skole, hjem og øvrige kommunale instanser.

I Hedensted Kommune arbejdes der på at målrette indsatsen mod fravær i folkeskolen.

Vi ønsker at:

- Hjælpe eleven med at blive Klar til Læring/klar til uddannelse og job/blive uddannelsesparat (faglige, personlige og sociale kompetencer vurderes)
- Sikre eleven en social forankring i klassefællesskabet
- Styrke elevens livsmod, trivsel og selvværd
- Forebygge ensomhed, misbrug og kriminalitet

Formålet med dette materiale er at koordinere og skabe sammenhæng i indsatsen overfor de elever, der har et bekymrende fravær.

Definition på bekymrende fravær:

Omfanget af fravær har nået et niveau, hvor det går ud over elevens faglige læring, personlige udvikling og sociale tilknytning. Omfanget af fravær og bekymringsniveauet varierer fra elev til elev, nedenstående eksempler kan dog benyttes om en vejledning:

- at skolen ikke ved, hvorfor eleven er fraværende
- 5 sammenhængende fraværsdage
- 7 dage i en periode på 20 skoledage
- eller 15 dage i en periode på 60 skoledage

Registrering af fravær

For at sikre, at vi fanger bekymrende fravær, skal der foregå daglig registrering af fremmøde/fravær i skolen, i overbygningen bør timeregistrering overvejes. Det er skoleledelsens ansvar, at skolen har en klar procedure for registreringen, og at der min. månedligt trækkes udskrifter over fravær til klasselærerne/kontaktlærerne og ledelsen.

Lærer

"Det er svært at fange drypvis fravær, inden det bliver til massivt fravær... Essensen i det her: Fra første bekymring til du begynder at kunne effektuere indsatsen... er alfa og omega..."

<http://www.dkr.dk/pa-kanten-skolen> (s. 51)

Overvej, om sms til forældre skal indføres, hvis man ikke allerede gør det. Flere skoler har gode erfaringer med dette.

Handleguide ved bekymrende fravær

Enhver situation og enhver elev/familie er unik, og der findes derfor ikke en facitliste til håndtering af bekymrende fravær.

Nedenfor skitseres en guide og muligheder for handlinger. Det vigtigste er, AT DER BLIVER HANDELT TIDLIGT OG MED EN INSISTEREN PÅ FREMMØDE. Fremmøde med henblik på, at eleven lærer fagligt og udvikler sig personligt og socialt.

Trin 1/Forældrekontakt:

Lærer kontakter forældre telefonisk om bekymrende fravær (evt. mail opfølgende med link til information om TTR til forældrene)

Vær opmærksom på, at eleven bliver aktør i eget liv frem for til, at voksne "snakker om" eleven.
HUSK også at se/anerkende eleven, når vedkommende kommer og/eller forsøger at ændre adfærd.

Oliver

"Jeg har været i rigtig mange situationer, hvor jeg har ændret mig i en periode. Og så ændret mig og taget mig sammen, og læreren har stadig opført sig på samme måde. Selvom de siger.... Jeg har været til rigtig mange møder, hvor de siger: "Nu glemmer vi det hele og starter forfra." Så går der, ja næste dag, så opfører de sig stadig som om, at det er den samme Oliver, som sidder foran. Der er ikke sket en skid. Overhovedet."

<http://www.dkr.dk/pa-kanten-skolen> (s. 20)

SSP-lærer

"Det handler nok også lidt om, hvad man (de professionelle) med rette har kunnet kritisere for. Det her med at skabe forståelse af værdien af læring. Det er nok også derfor, at det her med målstyret læring kommer nu. Man siger: "Hvorfor er det, vi skal være i skole? Hvorfor er det vigtigt, at du (de unge) lærer det her?" Det er jo om at forklare dem, hvorfor det er vigtigt. Og det har vi nok ikke været gode nok til, tror jeg."

<http://www.dkr.dk/pa-kanten-skolen> (s. 26)

Såfremt samarbejdet mellem forældre, elev og lærer/pædagog ikke resulterer i større mødestabilitet indenfor kort tid foreslås:

Trin 2: Møde 1/Forældremøde (i hjemmet eller på skolen) – Forældre, elev, skoleleder, lærer/pædagog og AKT-vejleder.

Det drøftes, hvad henholdsvis familien og skolen kan gøre, evt. med inddragelse af Det kriminalpræventive Råds "Risiko- og beskyttelsesfaktorer", som fremgår af kommunens Plan for sammenhængende indsats mod ungdomskriminalitet.

Der udarbejdes referat og handleplan med tidsangivelse for forbedret fremmøde, lægges i elevmappe og sendes til forældre.

Eksempler på handlemuligheder:

- lave aftaler med eleven og familien om skolemæssige ændringer
  - o anden undervisning
  - o anden klasse
  - o færre lektioner i en periode
  - o praktik o.lign.
- lave aftaler med eleven og familien f.eks.
  - o om at eleven henvender sig på kontoret hver morgen
  - o eleven ringer ved fravær
  - o klasselæreren tager imod eleven et bestemt sted
  - o en klassekammerat henter eleven
  - o en større elev henter
  - o mor/far/bedstemor el.lign. følger eleven i skole
  - o eleven kommer i praktik
  - o en periode med mindre skolegang
  - o samtaler med AKT-lærer, psykolog mv.
  - o hjemmeundervisning i en periode
- Skoleleder/AKT-lærer kan hente eleven
  - o det kan kun foregå i enkelttilfælde, når aftaler ikke holdes.
  - o en aftalt kortere periode i forbindelse med en ny "start"

Såfremt samarbejdet mellem forældre, elev, lærer/pædagog og skoleleder ikke resulterer i større mødestabilitet indenfor aftalt tid:

Socialpædagog

"Men fakta er faktisk, at der er nogle af de elever, som kommer ud med meget fravær, hvor det starter drypvis. Der går lang tid, før man siger: "Ah, hvad sker der lige her?"

Og så er det, man sætter i gang, og så er de (unge) allerede nede i at sige: "Nå, men det er meget fedt at sidde og spille PlayStation det meste af natten, og der er alligevel ikke nogen, som savner mig"

"Når jeg endelig kommer derover (på skolen), så får jeg skideballe. Der er ikke nogen, der spørger, hvor jeg er henne"

<http://www.dkr.dk/pa-kanten-skolen> (s. 25)

Trin 3: Arbejds møde/Tværfagligt møde – uden forældre - Møde mellem skolens relevante medarbejdere (herunder AKT-vejleder) og - efter vurdering af situationen - f.eks. betjenende psykolog, sundhedsplejerske, socialrådgiver, videnscenter, SSP-kordinator samt UU i overbygningen. *Hvis eleven ikke har en sag i Børn & Familier, kan en socialrådgiver fra Modtagerteamet inviteres med, såfremt der vurderes at være behov herfor (§49a møde). Har eleven en sag i Børn & Familier, kontaktes dennes socialrådgiver efter aftale med forældrene for aftale om et møde (arbejds møde).*

Dette møde mellem ovenstående parter afholdes for at afdække fremtidige muligheder i forhold til den koordinerede indsats. Yderligere giver det mulighed for at nuancere billedet af eleven, således at der i det fremtidige samarbejde bliver trukket i samme retning.

Forud indhentes så vidt muligt mundtlig eller skriftlig samtykke fra forældrene til tværsektoriel drøftelse af elevens bekymrende fravær. Hvis forældrene ikke vil give samtykke kan et møde afholdes jf. Servicelovens §49a

Serviceoven

Udveksling af oplysninger i det tidlige eller forebyggende arbejde

§ 49 a. Skole, skolefritidsordning, sygeplejersker, sundhedsplejersker, læger, tandlæger og tandplejere ansat i den kommunale sundhedstjeneste, dagtilbud, fritidshjem og myndigheder, der løser opgaver inden for området for udsatte børn og unge, kan indbyrdes udveksle oplysninger om rent private forhold vedrørende et barns eller en ungs personlige og familiemæssige omstændigheder, hvis udvekslingen må anses for nødvendig som led i det tidlige eller forebyggende samarbejde om udsatte børn og unge.

Stk. 2. Udveksling af oplysninger efter stk. 1 til brug for en eventuel sag, jf. kapitel 11 og 12, om et konkret barn eller en ung kan ske én gang ved et møde. I særlige tilfælde kan der ske en udveksling af oplysninger mellem de myndigheder og institutioner, der er nævnt i stk. 1, ved et opfølgende møde.

Stk. 3. Selvejende eller private institutioner, private klinikker eller friskoler, som løser opgaver for de myndigheder, der er nævnt i stk. 1, kan indbyrdes og med de myndigheder og institutioner, der er nævnt i stk. 1, udveksle oplysninger i samme omfang som nævnt i stk. 1.

Stk. 4. De myndigheder og institutioner, der efter stk. 1-3 kan videregive oplysninger, er ikke forpligtede hertil.

Trin 4: Møde 2 – Forældremøde igen Forældre, elev og relevante deltagere fra trin 3. Der udarbejdes referat og handleplan, som lægges i elevmappe og sendes til forældre.

Såfremt samarbejdet mellem ovenstående parter ikke resulterer i fremgang kan der trækkes på "Assistancen", som består af leder af PPR, leder i Læring i Skolen, socialfaglig leder, leder af Ungdomsskolen, leder af Socialpsykiatrien. Assistancen er sat sammen med henblik på at have kompetence og kunne prioritere at agere prompte i forhold til at assistere forældrene i at få barnet i skole. (Assistancen er disponibelt hver 14. dg. på en fastsat ugedag og tid, bookes via Lone Pollmann)

Trin 5: Møde 3 - Assistancen

Skolen briefer Assistancen, som mødes forud for mødet med forældrene.

Skoleleder og leder af Læring i Skolen planlægger et formøde – og beslutter deltagerkredsen. Forældrene orienteres på forhånd om, at formødet afholdes.

På formødet orienteres om forløbet og besluttes, hvem der deltager i det efterfølgende møde med forældrene. Det drøftes også, hvem der sørger for forældre og elevs tryk i mødet med den store gruppe.

Efter formødet afholdes forældremødet.

Deltagergruppen er aftalt på formødet. Målet med mødet er, at forældre og professionelle får vendt alle sten og *sammen* får idéer og finder muligheder for at få eleven på sporet igen.

Der udarbejdes referat og handleplan, lægges i elevmappe og sendes til forældre.

Trivselspædagog

"[...] der ligger en afdelingsleder ind over bordet og siger: "Nu skal du tage dig sammen" De får skideballer. De får at vide, at de er på det gale spor. [...] Der er ingen, der synes, at møder er gode, hvis man ikke forstår, hvad de handler om, og man ikke ved, hvad man tager med derfra".

<http://www.dkr.dk/pa-kanten-skolen> (s. 28)

Andreas

Til spørgsmålet om, hvad der skulle have været anderledes, for at han havde haft lyst til at gå i skole, og for at møderne skulle have hjulpet ham på en eller anden måde, svarer han:

"Det skal være eleven og læreren sammen, som skal finde ud af noget, der fungerer. Det kan ikke kun være læreren. Det kan ikke kun være eleven. Det skal være begge parter som ændrer sig".

<http://www.dkr.dk/pa-kanten-skolen> (s. 23)

Klageveje:

Vi insisterer på at få samarbejdet med elev og forældre til at fungere, så eleven kommer i skole og hjælpes til størst mulig læring. Såfremt der trods vores gode intentioner og massive indsats opstår utilfredshed i forlængelse af Assistancens beslutninger, må klagen rettes til chefen for Læring i Skolen.

Folkeskoleloven

Udveksling af oplysninger i det tidlige eller forebyggende arbejde

Bekendtgørelse om elevers fravær fra undervisningen i folkeskolen

I medfør af § 39, stk. 1, i lov om folkeskolen, jf. lovbekendtgørelse nr. 665 af 20. juni 2014, fastsættes:

§ 1. Skolens leder og det undervisende personale, der er tilknyttet eleverne, fører dagligt kontrol med, at eleverne er til stede under undervisningen og registrerer fraværet elektronisk i de elevadministrative systemer. Der skal angives følgende om grunden til fravær:

- 1) Fravær på grund af elevens sygdom eller lignende.
- 2) Fravær med skolelederens tilladelse (ekstraordinær frihed).
- 3) Ulovligt fravær.

Stk. 2. Fraværsoplysningerne skal være elektronisk tilgængelige for kommunalbestyrelsen, for elever i de regionale undervisningstilbud dog for regionsrådet.

§ 2. Ved fravær på grund af sygdom, jf. § 1, stk. 1, nr. 1, vil indhentelse af lægeattest, jf. folkeskolelovens § 39, stk. 2, 2. pkt., navnlig være relevant, når der er tvivl om, hvorvidt fraværet skyldes egentlig sygdom.

Stk. 2. Er der grund til at antage, at elevens sygdom er begrundet i forhold på skolen eller i øvrigt har tilknytning til undervisningen, skal skolens leder så hurtigt som muligt i samarbejde med eleven og forældrene kortlægge problemerne og udarbejde løsningsforslag, eventuelt ved inddragelse af pædagogisk-psykologisk rådgivning, Ungdommens Uddannelsesvejledning, den kommunale sundhedstjeneste eller andre institutioner m.v., som eleven har tilknytning til.

§ 3. Afgørelsen om ekstraordinær frihed, jf. § 1, stk. 1, nr. 2, træffes på grundlag af en konkret vurdering af den pågældende elevs behov for at holde fri sammenholdt med det afbræk i undervisningen, som en imødekommelse vil indebære.

§ 4. Ved ulovligt fravær, jf. § 1, stk. 1, nr. 3, tager skolens leder straks kontakt med elevens forældre med henblik på at afdække årsagen til fraværet.

Stk. 2. Ved ulovligt fravær af længere varighed eller hyppige kortvarige forsømmelser i omfang svarende hertil, skal skolens leder tage stilling til, i hvilket omfang eleven har behov for supplerende undervisning eller anden faglig støtte i henhold til folkeskolelovens § 5, stk. 5.

Stk. 3. Skyldes fraværet, at eleven har svært ved følge med i undervisningen eller har problemer med andre elever eller skolens personale, skal skolens leder så hurtigt som muligt i samarbejde med eleven og forældrene kortlægge problemerne og udarbejde løsningsforslag med henblik på om fornødent at iværksætte specialpædagogisk bistand, jf. bekendtgørelse om folkeskolens specialundervisning og anden specialpædagogisk bistand.

Stk. 4. Ved ulovligt fravær, der ikke er omfattet af stk. 3, skal skolens leder søge at løse problemerne i samarbejde med eleven og forældrene, eventuelt ved inddragelse af pædagogisk-psykologisk rådgivning, Ungdommens Uddannelsesvejledning, den kommunale sundhedstjeneste eller andre institutioner m.v., som eleven har tilknytning til. Er det ikke muligt at skabe den nødvendige dialog med eleven og forældrene med henblik på at sikre, at eleven deltager i undervisningen, inddrager skolens leder tillige kommunalbestyrelsen.

Stk. 5. Skolens leder skal i henhold til reglerne i bekendtgørelse om meddelelser efter § 24 a i lov om børnetilskud og forskudsvis udbetaling af børnebidrag under alle omstændigheder give meddelelse til kommunalbestyrelsen om fravær

- 1) straks, hvis skolen får oplysning om, at en elev opholder sig eller kan formodes at opholde sig i udlandet, og
- 2) senest, når en elev har været fraværende i en uge, herunder hvis en elev ikke er mødt i skole i den første uge efter sommerferiens afslutning, og fraværet ikke skyldes sygdom eller ekstraordinær frihed.

§ 5. Bekendtgørelsen træder i kraft den 1. august 2014.

Stk. 2. Bekendtgørelse nr. 822 af 26. juli 2004 om elevers fravær fra undervisningen i folkeskolen ophæves.

Undervisningsministeriet, den 23. juni 2014

Christine Antorini

/ Ole Hvilsom Larsen